

Onderwerp Evaluatie beleid beschermingsbewind en
bijzondere bijstand

Steller L.D.A.E. Ax

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0655465072

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 618997-2021

Datum 12-01-2022

Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In 2014 heeft uw gemeenteraad een Algemeen belang besluit (hierna: ABB) genomen, waardoor de gemeente de mogelijkheid heeft gecreëerd om de regie over het beschermingsbewind terug in handen te nemen. Vanaf maart 2018 werd beleid dat beschermingsbewind als een voorliggende voorziening gold. Om die reden voert de Groningse Kredietbank (GKB) als onderdeel van de gemeentelijke organisatie kosteloos beschermingsbewind uit voor inwoners van de gemeente Groningen met een inkomen tot maximaal 120 procent van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

We verwachtten dat inwoners hierdoor financieel zelfredzamer zouden worden en gingen er daarbij vanuit dat we meer grip zouden krijgen op de kwaliteit en (oplopende) kosten van het beschermingsbewind.

De voorliggende uitgebreide evaluatie van het beschermingsbewind over de afgelopen drie jaren geeft ons inderdaad de bevestiging dat het zelf uitvoeren van beschermingsbewind door de gemeente in vele opzichten de gewenste effecten heeft: het Groningse beschermingsbewind is bepaald succesvol te noemen. Niet voor niets hebben verschillende gemeenten geprobeerd om ons handelen na te volgen.

Uit de evaluatie zijn de volgende punten naar voren gekomen:

1. De gemeente heeft inderdaad de regie terug op de inzet van maatregelen die de inwoners bij de oplossing van hun financiële hulpvraag kunnen ondersteunen.
2. Meer inwoners zijn financieel zelfredzaam door een toename van het budgetbeheer in plaats van beschermingsbewind.
3. De gemeente Groningen heeft aanmerkelijk kunnen besparen op de uitgaven voor bijzondere bijstand. Dat, terwijl we landelijk gemiddeld

een stijging van 45% zien van deze kosten voor beschermingsbewind vanuit de bijzondere bijstand vanaf 2018.

4. De gemeente voert schuldenbewinden goedkoper uit dan de private bewindvoerders. Voor de toestandsbewinden is dit nu nog niet het geval, maar dit zal in de komende maanden goedkoper uitgevoerd kunnen worden.
5. Het ABB heeft tot dusver stand gehouden in verschillende juridische procedures.

Bij de evaluatie is het Rekenkamerrapport, dat op 19 februari 2021 is gepubliceerd, van grote waarde geweest. De Rekenkamer presenteerde een analyse van de maatschappelijke kosten en baten van het beschermingsbewind. De inhoud van dat rapport was voor ons college toen al de bevestiging, dat de keuze van de gemeenteraad om het beschermingsbewind anders te gaan organiseren, een goede was geweest. De uitkomsten van deze evaluatie sterken ons nogmaals in deze opvatting.

Puddingakkoord

Het gewijzigde beleid leidde tot gerechtelijke procedures. Naar aanleiding hiervan is er een overeenkomst (Puddingakkoord) tussen een aantal bewindvoerders (25) en de gemeente gesloten met daarbij enkele voorwaarden, waaronder een jaarlijkse uitstroom van tien procent van de huidige inwoners die onder bewind staan bij de private bewindvoerders. Verder brengen zij hiervoor het lage a tarief aan de inwoners in rekening. Aan beide voorwaarden is voldaan.

Dit akkoord geldt alleen voor bestaande bewinden. Voor bewinden die zijn ingegaan tijdens het nieuwe beleid wordt in principe geen bijzondere bijstand verstrekt. Hierdoor hebben steeds minder inwoners een bewind bij een private bewindvoerder. We hebben binnen het budget van de bijzondere bijstand bespaard op de kosten van bewindvoering van de inwoners die nog wel beschermingsbewind mogen ontvangen bij private bewindvoerders.

Nakoming van het Puddingakkoord maakt wel dat er voor de toenmalig reeds bestaande bewinden nog steeds uitgaven vanuit de bijzondere bijstand voor beschermingsbewind gedaan moeten worden.

Ontwikkelingen

Sinds de invoering van het nieuwe beleid is het aantal toestandsbewinden en schuldenbewinden bij de gemeente Groningen afgenomen. De gemeente Groningen wijkt daarin af van de landelijke ontwikkeling; daar zien we dat het aantal toestands- en met name schuldenbewinden in de meeste steden juist toeneemt. Tegelijkertijd zien we dat in Groningen het aantal inwoners in budgetbeheer toeneemt. Hierdoor krijgen meer mensen meer grip op hun financiële situatie.

Uitgangspunt bij het toenmalige ABB was dat de gemeente de regie terugkreeg. Bij aanmeldingen bij de GKB wordt een zorgvuldige afweging gemaakt welke maatregel proportioneel gezien de beste is gezien de situatie van de inwoner. Daarbij is er geen enkele financiële prikkel bij de GKB om

een bepaalde maatregel in te zetten. We zullen voor de inwoner altijd de minst ingrijpende en best passende maatregel kiezen.

Daarnaast zullen we de samenwerking met de private bewindvoerders blijven zoeken, maar doordat we zelf de regie hebben is samenwerking wenselijk maar niet noodzakelijk voor het uitvoeren van het beleid.

Financiën

We zien een forse daling van de kosten van private bewindvoerders in de gemeente Groningen. Deze kosten zijn onderdeel van de kosten voor bijzondere bijstand.

Bij de start van het nieuwe beleid in 2018 waren de kosten voor bewindvoering in Groningen €3,3 miljoen. In 2020 waren de kosten voor private bewindvoerders €1,7 miljoen. We verwachten dat de kosten voor private bewindvoerders in 2021 uitkomen op €1,5 miljoen en de uitvoeringskosten voor de groep inwoners die gratis beschermingsbewind ontvangen van de GKB op €1,1 miljoen. De kosten van bewindvoering in Groningen dalen dus, terwijl landelijk sprake is van een stijging van de kosten voor bewindvoering in 2019 met 45%. Als we niet het nieuwe beleid hadden ingezet kon worden verwacht dat we de landelijke trend hadden gevolgd. In dat geval waren de kosten voor beschermingsbewind vanuit de bijzondere bijstand gestegen naar €4,7 miljoen.

Tevens is er een kostprijsberekening gemaakt van de gemiddelde kosten van een bewind per jaar voor private bewindvoerders en voor de GKB. Daaruit blijkt dat de huidige kostprijs per dossier van de GKB met iets minder dan €100 per jaar per inwoner net boven het niveau ligt van de kosten die de private bewindvoerder voor een toestandsbewind in rekening brengt maar ligt aanmerkelijk lager dan de kosten van een schuldenbewind. Deze kostprijs ligt echter ruim €400 onder de kosten van een schuldenbewind die private bewindvoerders in rekening brengen. Door de verwachte instroom van nieuwe bewinden zal de kostprijs van de GKB de komende maanden in alle gevallen beduidend lager komen te liggen dan de kosten die private bewindvoerders rekenen.

Juridische aspecten

De invoering van het nieuwe beleid heeft tot veel juridische procedures geleid, zoals bezwaarschriften, beroepsprocedures en hoger beroepsprocedures bij afwijzing op de aanvraag voor bijzondere bijstand voor de kosten van beschermingsbewind. In alle gevallen waarin de inwoner is overgestapt naar de gemeente Groningen heeft de kantonrechter het verzoek ingewilligd. Er zijn geen rechterlijke uitspraken geweest die tot wijziging van beleid hebben moeten leiden. Wel is naar aanleiding van de jurisprudentie onze werkwijze in de uitvoering van bijstandsverlening aangepast waardoor we nog zorgvuldiger onderzoek doen.

Clëntenraad

De cliëntenraad is om advies gevraagd. zij adviseren het volgende over het beleid: *“voortzetting van het huidige gevoerde beleid beschermingsbewind en bijzondere bijstand”*.

Vervolg

We concluderen met grote tevredenheid dat het beleid positief uitpakt; we gaan er dus mee door. Onder voorbehoud van de uitkomsten van nog lopende juridische procedures en toekomstige wetgeving. Met dit unieke beleid is de gemeente Groningen voorloper op dit onderwerp. We zullen landelijk deze rol blijven pakken, bijvoorbeeld in de ondersteuning aan gemeenten waar dit onderwerp ook speelt en waar het aandacht voor beter beschermingsbewind betreft. Gezien de positieve effecten zouden de uitkomsten van deze uitgebreide evaluatie voor veel meer gemeenten van belang kunnen zijn. Graag informeren wij hen via de geëigende kanalen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlage

Evaluatie beleid beschermingsbewind en bijzondere bijstand.

